

Name : Attia Altaf.  
Subject : Punjabi

### سوال نمبر 1:

باقی صدیقی دی شاعری لوکے گیتاں دے  
سٹڑے لگدی اے۔ شعری مثالوں نال ثابت کرو۔

(1) تعارف :-

باقی صدیقی پوراں پوٹھواری لہے دے نمائندہ  
شاعر بن۔ باقی صدیقی دا اصل "محمد افضل ساہن" اے۔  
آپ ۱۹۰۹ نوں ٹکسلا ضلع روالپنڈی دے اک گاؤں  
سیما وچ پیدا ہوئے۔ آپ نے اردو کے پنجابی نظماں  
لکھیاں۔ باقی صدیقی نے تن اردو مجموعے تے اک نعتیہ کلام  
"زادِ سفر" تے دو پنجابی مجموعے "کے گھڑے" تے "زخمی پیار"  
لکھے۔ باقی صدیقی ۱۹۶۹ نوں وفات پا گئے۔

(2) کے گھڑے دا دلیرا :-

باقی صدیقی دا مضمون "کے گھڑے"  
کل ۶ ابواب تے ۹۱ صفحے بن۔ اے پہلی واری مجلس  
شاہ حسین ولوں چھاپا۔ اس دے کل ابواب درج ذیل بن  
1. ایویں میڈے صاف کھو 2. دل غمرا نا پینڈا نا پے  
3. وگنا پیا سوا ڈھورا 4. کھٹن دے دن چار  
5. باری وچ بیٹھا آکاں 6. ہری جوانی شکر دوپہراں  
(3) کے گھڑے دا ثقافتی تے پوٹھواری لہے :-

کے گھڑے وچ

باقی صدیقی پوراں نے ثقافتی تے پوٹھواری لہے بیان کیتا  
۱۔ اس وچ باقی صدیقی پوراں نے معاشرے دے حالات



دی عکاسی کئی اے۔

(۶) معاشرتی حالات دی عکاسی:-

باقی صدیقی سوراں نے اپنی نظماں

وچ معاشرتی حالات دی عکاسی کئی اے۔ اوہ معاشرے دی

کوچھاں توں جنگی طرح واقف ہن۔ اوہ جاگیردار طبقے دی

ناانصافیاں توں اپنی انگلیاں دے سامنے ویکھ رہے ہن

پر اوہ کچھ کر نہیں سکدے اس پر ایساں نے اپنی

نظماں دے ذریعے بیان کیتا اے۔ نظم "ایویں میدے

بھافر کھلا" وچ اوہ بیان کردا اے کہ کسے دی وی

عزت محفوظ نہیں اے۔

۴ بدل آن، جھکڑ جھپن

چڑے اڈن، صافے کھن

تولا تک نہ سواں

باری وچ بیٹھا تولاں

صیلی ہوئی چادر چٹی

گلی گلی نی اڈنی مٹ

پھکاں پھک نہ سواں

باری وچ بیٹھا تولاں

(۵) ظاہرے باطن دا فرق:-

باقی صدیقی سوراں نے اپنی نظم

"میں نے میں" وچ ظاہرے باطن دا فرق بیان کیتا

اے۔ کہ انسان کس طرح اندر تے باہر مختلف سوندا

اے۔ انسان کس طرح اپنے اندر دے انسان توں جھنڈا

اے۔ ہر انسان دے مختلف روپ سوندا میں جس

توں باقی صدیقی سوراں اپنی نظم وچ بیان کر دے ہن



۷  
 میں انسان منڈے کئی پھاویں  
 اک پھاوا منڈا دنیا تے  
 سور پھاوا منڈے اندر شوکن  
 منڈی بنیاں پٹن  
 منڈی مٹی چٹن  
 میں گھٹا وچ بیٹھا  
 دنیا کولوں ڈرنا  
 ایناں آتیں رنگ برنگے پردے پاواں  
 لا لا سا خوشبوا  
 اپنا گند چھپاوا۔

(6) منافقت دی سچی تصویر:-

باقی صدھی یوراں تے  
 اپنی نظماں وچ منافقت دی سچی تصویر پیش کیتی  
 اے۔ اوہ جاگردانہ نظام ہے اوکے دی منافقت توں  
 جنگی طرح واقف بن۔ ایناں کس طرح عریب لوکاں  
 دا حق تلف کیا۔ اس توں اوہ جاندا رہن  
 ہے معاشرے دی اس منافقت توں اپنی نظم وچ بیان کردا  
 ۷ سنگ اٹی نہ پچا دھانگ

گل گئے نہ بیونک  
 فیر وی کیڑا آکے  
 کورڈا ہونا وڈا لوکے

(7) معاشرتی برائیاں:-

باقی صدھی یوراں معاشرتی برائیاں  
 توں اپنی نظماں دے ذریعے با نقاب کرد بنی۔ کیوں  
 ہے اوہ معاشرتی برائیاں توں روک نہیں سکدا







ۛ ٲندھ ٲکلا بی چنی رنگی

میں ٲکلا بی ٲگ

دو دلاں نا اتنا ملنا

تگ نہ سٲایاں جگ

(۱۰) بڑھایے دا بیان :-

باقی صدھی سوران نے اپنی شاعری دے

بڑھایا دا بیان کیا ا۔ ایناں نے لودھوانی ٹوں ریل گڑی

ک بڑھایا ٹوں ٹیشن ٹال مٹال دیتا ا۔ اوہ کیندا

سنا کہ لوانی دی ریل گڑی تھوڑی دیر لئی ٹیشن ک

اک روکھی اے تے روٹک راندی ا۔ تے فیر اپنی منزل

دل چل پندی ا۔

ۛ گڑی لنگھ گئی

تے پچھ رہ گیا

بھاں بھاں کرناں ٹیشن

تے شاں شاں کرنا کن

(۱۱) لوک گیتاں دا رنگ :-

باقی صدھی سوران دی نظماں دے

لوک گیتاں دا رنگ نظر آندا ا۔ ایہی دے ہر رنگ دے پھوٹو

پھوٹواری لپی نظر آندا ا۔

ۛ وگنا پیاں سوا ڈھولا

چھڈ رہا میری بائیں ڈھولا

(۱۲) کھٹن دے دن چار :-

باقی صدھی سوران دی نظماں دے

ٹن کھٹا دا ذکر کیا ا۔ چھین بھپائی تے اٹی ڈنہ

کبڑی۔ اسی دے اوہ تھراں پاک دی اکہٹ دا



"وِشادی"  
 ترجمہ بیان کرا۔۔۔ اچھے زندگی کھیڑ تماشا اے۔۔۔ اسیان دی  
 زندگی کھیڑ، کھیڑ وچ نو جوانی توں سویری گزر جائی اے۔  
 ے جات کھیڑن اٹی ڈن  
 کوئی پدے کوئی پدے  
 ڈن چائے اٹی کھے دوڑن  
 اپنی وری نہ پھوڑن

(13) ترقی پسندی :-

باقی صدیقی سوراں وی اپنی نظماں وچ  
 ترقی پسند تحریک دے بارے گل کردے ہن۔ اوہ غریب  
 نال نا انصافی مارے اکھڑے ہن۔ کم کسی طرح اہم طبقہ  
 غریباں توں نفسانی طور تے شکار کرا اے۔

ے مل نہ گھگھو ویا  
 فضلہ سولی سولی آیا  
 کرما سب کچھ جھڈے بھیجا  
 مل نہ گھگھو ویا

ظالم تے اوس دا انجام :-

باقی صدیقی سوراں نے اپنی نظماں وچ  
 ظالم تے اوس دا انجام بارے وی گل کردے ہن۔ اوہ  
 کہنے میں کہ اے ظالم توں سمجھدے ہن کہ ساڈا کوئی  
 کچھ نہیں ہو کر سکدا۔ ہر اک دن ایناں دا انجام وی  
 بھڑا سوڈا اے۔

ے دادو اک بدماش  
 اُٹھا شملہ رکھے  
 جیٹے پیڑے لائے  
 کوئی کم نہ چھڈے



راتی سنی رائے  
 دنی کھکراں نئے  
 بہرے کھڈے تاش  
 نئے وڈے سارے  
 اس نے اگے نئے  
 رہے وچ کھلوکے  
 پانی گڑیاں کولوں مئے  
 کسی وچوں فریں  
 بھی اوک نی راشی  
 دادو یک بدھماش

(15) تہذیب و ثقافت دی موت دا نوم :-

باقی مدھی سوران  
 اپنی نظماں وچ تہذیب و ثقافت دی موت دا نوم بیان کرے  
 سوئے اکڑے سن کہ اچکل گاؤں وچ نہ اوہ لہرجی سن نہ  
 اوہ پے والی ریتا سن پر کسی نوں اپنی دھرتی نال پیار سوردا  
 ا۔ اسی لئے اوہ اپنے گاؤں واپس آئے اوہ پے والے ماحول  
 نوں یاد کردے سن۔

(16) زبان و بیان :-

باقی مدھی سوران دا بیان سرھیر ہرا ا۔  
 انہاں نکلی بحر دیاں نظماں وچ ساری گل بیان کئی ا۔ باقی  
 مدھی سوران نے معاشرے دیاں کوجاں نوں چھوٹی چھوٹی نظماں  
 وچ بیان کرے لوکاں نوں سمجھاوے دی کوشش کیتی ا۔

(17) مکدی گل :- باقی مدھی سوران نے اپنی نظماں وچ معاشرتی

حالات دی عکاسی، مفاقت دی سچی تصویر، تہذیب و ثقافت دی  
 شہداء، حالات و واقعات نوں بیان کیتے ا۔